

107628 - Docent dient privécontacten en opgebouwde vertrouwensrelatie met kwetsbare leerling met school te bespreken.

ADVIES

inzake de klacht van:

de heer A te B, vader van B, klager
gemachtigde: mevrouw mr. W. Monster

tegen

- mevrouw D, docente, verweerster
- de heer E, locatiedirecteur van het F te B, verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 15 maart 2017, aangevuld op 17 mei 2017, heeft klager op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen verweerders ingediend met de volgende inhoud:

De heer A klaagt over de wijze waarop de counselor van school, mevrouw D, zijn dochter heeft begeleid zonder de ouders en de school daarbij te betrekken en over te informeren, zoals nader geïllustreerd in het klaagschrift.

Daarnaast klaagt de heer A erover dat de school geen verantwoordelijkheid neemt voor het handelen van de counselor. Hij neemt het de school kwalijk dat het heeft kunnen gebeuren dat de school geen weet had van het handelen van de counselor, waardoor de school zijn dochter niet de begeleiding heeft gegeven die zij nodig had. Ten slotte bevreedt het hem dat de school geen adequaat leerlingdossier over zijn dochter heeft bijgehouden.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met klager overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van dat gesprek is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie.

Op 17 maart 2017 heeft de Commissie verweerders de mogelijkheid geboden een verweerschrift in te dienen.

Verweerder heeft op 7 april 2017 namens de school een verweerschrift ingediend, verweerster D heeft op 11 april 2017 schriftelijk verweergevoerd.

De voorzitter van het College van Bestuur heeft de Commissie op 28 maart 2017 meegedeeld dat hij zelf ook met betrokkenen zou spreken. Op 12 april 2017 heeft hij de Commissie schriftelijk geïnformeerd over zijn bevindingen.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 24 mei 2017 te Utrecht. Klager was ter zitting aanwezig en werd vergezeld door zijn huidige echtgenote, mevrouw G, als informant en bijgestaan door de gemachtigde. Verweerders zijn, met kennisgeving, niet verschenen. Onder handhaving van zijn standpunt heeft klager een nadere toelichting gegeven. Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

C (geboren 18 maart 1999) is sinds augustus 2011, leerling van F. Zij zat dat jaar in de brugklas. C had last van depressies en was suïcidaal. Dat is vanaf de brugklas erger geworden. Ze is onder behandeling geweest bij diverse instanties en is diverse malen opgenomen geweest op crisisafdelingen. In 2015 is bij C een Borderline persoonlijkheidsstoornis vastgesteld. Er was in de loop der jaren tevens sprake van auto-mutilatie en loverboyproblematiek.

De ouders van C zijn sinds 13 jaar gescheiden. Beide ouders hebben het ouderlijk gezag. C woonde bij haar moeder.

In de brugklas was verweerster de mentor van C. Zij heeft als mentor diverse gesprekken met C gevoerd, ook in overleg met de zorgcoördinator en de vertrouwenspersoon. Daarnaast gaf zij haar individuele studiebegeleiding. C is diverse malen besproken in het Zorgadviesteam (ZAT). Op verzoek van klager, die moeite had met de vertrouwensrelatie tussen zijn dochter en de mentor, heeft verweerster haar betrokkenheid bij de begeleiding van C in oktober 2012 beëindigd.

C is vanaf het tweede schooljaar amper meer op school geweest. Tot eind 2015 heeft zij geen contact met verweerster gehad.

In november 2015 is C op (verlate) kraamvisite bij verweerster geweest. Op 12 maart 2016 is zij aanwezig geweest op de verjaardag van de oudste dochter van verweerster. Op 18 maart 2016 is verweerster op de verjaardag van C geweest.

Vanaf het schooljaar 2016-2017 zat C op de Reboundvoorziening van het samenwerkingsverband.

Sinds september 2016 hebben verweerster en C op regelmatige basis contact gehad. In deze periode heeft C verweerster ook gevraagd met haar mee te gaan naar enkele hulpverleningsafspraken bij de behandelende ggz instelling. De ouders van C hebben hiervoor toestemming gegeven.

In de hulpverleningsgesprekken heeft C gesproken over hulpverlening buiten haar huidige (woon)omgeving. C is op 4 december 2016 op de trein gestapt naar de nieuwe beoogde hulpverleningsinstantie, zonder vooraf haar ouders te informeren. Tijdens haar treinreis heeft zij verweerster D geïnformeerd.

Klager heeft op zijn verzoek op 15 december 2016 een gesprek gehad op de school over de handelwijze van verweerster. Naast klager en zijn echtgenote waren verweerder E en de ondersteuningscoördinator aanwezig.

Op 20 december 2016 heeft er een tweede gesprek plaatsgevonden tussen klager, zijn echtgenote en verweerder E. Daarin heeft de school naar voren gebracht dat verweerder D het contact met C als een privékwestie zag en dat de school zich daar achter schaarde.

C is op 5 januari 2017 vertrokken naar een geheime opvanglocatie van de ggz-instelling, ergens in Frankrijk.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klager

Klager verwijt verweerster D dat zij een dubieuze privérelatie met zijn dochter is aangegaan. Daarbij heeft zij haar professionele grenzen als counselor en docent/mentor overschreden. Het dieptepunt was de medewerking van verweerster aan het vertrek van C in december 2016 naar de hulpverleningslocatie. Dit is voorgedookt met verweerster. Zij wist ervan, maar heeft ook achteraf niet gemeld waar C was, waardoor klager en de moeder van C lang in ongerustheid zijn geweest. Verweerster heeft niet met hen willen spreken om uitleg over haar handelen te geven.

Klager heeft in 2012 al zijn onvrede geuit over de ongezonde relatie tussen zijn dochter en verweerster. Toen heeft zij zich teruggetrokken. Sinds 2015 heeft zij zich echter weer in het gezin van klager gemanoeuvreed. Klager ziet verweerster niet zozeer als vriendin, docent of hulpverleenster, maar als indringer in zijn gezin. Klager heeft niet ingestemd met de bemoeienissen van verweerster, hij heeft het gedoogd. C bracht de relatie als een voldongen feit en dreigde zich iets aan te doen als klager het blokkeerde. De relatie met verweerster schaadt C en schaadt de relatie tussen C en haar ouders. Klager wijst erin dat kader op dat verweerster C meteen heeft gemeld dat hij een gesprek op school heeft gehad en daarbij de mogelijkheid van een aangifte tegen verweerster had besproken. Ook wist C dat klager deze klacht heeft ingediend. C wil nu niet meer met klager praten.

Klager en de moeder van C dachten op 4 december 2016 dat C op bezoek was bij een vriend(in), tot zij een appje kregen van C dat zij was vertrokken, maar veilig was. Dit was duidelijk een gedictieerd bericht. De ouders hebben toen, mede gezien de loverboy-problematiek in het verleden, contact opgenomen met de politie. De moeder heeft ook contact gezocht met verweerster. Die heeft slechts een app teruggestuurd, maar geen duidelijkheid gegeven over waar C was. Op 5 december 2016 heeft C met haar moeder gebeld en verteld waar zij zat. Toen was de druk enigszins van de ketel. Klager heeft gepoogd met verweerster in gesprek te gaan, maar zij wilde geen uitleg over haar handelen geven. Ook de ggz-instelling wilde klager en de moeder niet informeren. Klager heeft daarop contact opgenomen met de school, waar verweerster immers in dienst was, om over zijn ervaringen met verweerster te spreken.

In het eerste gesprek op school bleek dat niemand wist van de contacten tussen verweerster en C. Ook wist de school niet hoe het C op de Rebound verging. Klager begrijpt niet dat verweerster de belanghebbenden op school (zorgcoördinatie, ZAT) niet heeft geïnformeerd over haar bemoeienissen met een kwetsbare leerling van de school. Zijn gesprekspartners, verweerder E en de ondersteuningscoördinator, waren ook verbaasd en vonden dat de school dit had moeten weten. De heer E zou dit met verweerster bespreken.

In het tweede gesprek was de school echter 180 graden gedraaid. Verweerder E trok zijn handen ervan af omdat de betrokkenheid van mevrouw D met het wel en wee van C volgens school en verweerster een privékwestie was. Dat is het volgens klager echter niet. C is een

kwetsbare leerling van de school en verweerster is een medewerker van de school en was in het verleden de mentor van C.

Bij het opvragen van het leerlingdossier van zijn dochter, bleek dat er na lang zoeken nauwelijks iets was vastgelegd over zijn dochter. Gezien het verleden van C is het evident dat hier veel van vast moet of had moeten liggen.

Daar ter zitting naar gevraagd heeft klager verklaard dat de plaatsing van C op de Rebound in overleg tussen beide ouders heeft plaatsgevonden. Moeder had privé contact met de coördinator van de Rebound, en dat contact heeft tot plaatsing geleid. De school had eerst gezegd dat de Rebound alleen voor kortstondige begeleiding was. De Rebound gaf aan dat ook langdurige begeleiding mogelijk was. Omdat de school het blijkbaar niet goed wist, hebben ouders daarna rechtstreeks contact gehad met de Rebound. Klager wist ook niet dat de ondersteuningscoördinator verantwoordelijk was voor het aanleveren van werk en toetsen bij de Rebound.

Ten slotte heeft klager verklaard dat verweerster tot op dit moment elk contact met hem vermijdt. Hij heeft nog steeds de bereidheid en de wens tot een gesprek met de school en verweerster om te bespreken wat er allemaal is gebeurd.

Visie verweerders

In het schooljaar 2011-2012 was verweerster de mentor van C, niet haar counselor. Die functie van counselor kreeg zij het tweede jaar, toen zij overigens met C geen bemoeienis meer had. De stappen die zij in het eerste jaar in de begeleiding met C heeft gezet, gebeurden na overleg met de moeder. Ook heeft zij hierover met de ondersteuningscoördinator en de toenmalige counselor van C overleg gehad. Ook heeft zij wekelijks overleg gehad met de behandelend psycholoog, die haar ontraadde de vertrouwensrelatie met C te verbreken. De begeleiding van C heeft zij in oktober 2012 neergelegd toen klager bezwaar maakte tegen de vertrouwensrelatie die zij met zijn dochter had. Verweerster heeft C daarna niet meer begeleid of contact met haar gehad. Er ontstond hernieuwd contact medio 2015, toen C op kraamvisite kwam. Zij werd gebracht en gehaald door haar moeder. Ook klager heeft C wel eens gebracht. De ouders wisten dus van de contacten en keurden deze goed. Het was duidelijk dat het privécontacten waren. Verweerster heeft met klager ook gesproken over haar rol ten aanzien van C. Het was ter ondersteuning van C en zij ging niet op de stoel van de hulpverlener zitten. Klager gaf aan de rol als klankbord te waarderen. Tijdens dit gesprek heeft C aangegeven dat ze graag wilde dat verweerster mee ging naar haar therapie. Verweerster heeft hierover overleg gehad met de hulpverleningsinstantie. Die had er geen bezwaar tegen. Klager heeft ook zijn toestemming gegeven. Tijdens het eerste hulpverleningsgesprek heeft de hulpverlener aangegeven dat verweerster een grote steun is voor C. Aan C werd geadviseerd steeds op die momenten dat zij zich slecht voelt, contact op te nemen met verweerster. De hulpverlenende instantie was alleen tijdens kantooruren bereikbaar en daarnaast is het goed om iemand privé te hebben waarbij zij steun kan vinden. Tijdens een tweede gesprek waarbij verweerster aanwezig was, heeft C aangegeven weg te willen uit de huidige situatie. Zij zag er tegen op dit met haar ouders te bespreken. Er is toen een traject gestart waarin C werd begeleid om het aan haar ouders te vertellen. Omdat de

spanning voor C onhoudbaar werd, heeft zij het proces versneld door zelf al te vertrekken. Halverwege haar reis heeft zij contact met verweerster D opgenomen. Verweerster is die avond niet benaderd door klager, maar heeft wel een oproep van de moeder gemist. Op een app van moeder heeft zij wel gereageerd.

Verweerster heeft nog steeds contact met C. Ook onderhoudt ze goede contacten met de huidige zorginstelling. De huidige behandelaar schat in dat de contacten tussen C en verweerster steunend zijn voor C's proces.

Verweerster heeft op school te kennen gegeven wel in gesprekte willen met klager, maar bij voorkeur met de psycholoog van de vorige hulpverleningsinstantie. Dat heeft geen vervolg gekregen omdat de ouders inmiddels contact hadden met de huidige instelling en zij hun vragen daar konden neerleggen.

De school neemt haar verantwoordelijkheid voor het handelen van verweerster voor de zaken die zij in het kader van haar werkzaamheden deed, aldus verweerder E. Dan gaat het over de eerste twee schooljaren van C. Daarin is niets fout gegaan. Alle handelingen en besprekingen hebben met toestemming van en in afstemming met de moeder plaatsgevonden. Verweerster is geen counselor van C geweest. De school is op de hoogte geweest van het handelen van verweerster als mentor en docent. Wat een werknemer als privépersoon onderneemt is haar eigen verantwoordelijkheid als het belang van de school daarbij niet wordt geschaad.

De school heeft alles gedaan wat in haar vermogen lag in het belang van C, hetgeen ook wordt beaamd door de leden van het ZAT, inclusief schoolmaatschappelijk werk, schoolarts en leerplichtambtenaar. Moeder is steeds op de hoogte gebracht van alles met betrekking tot C en heeft ook toestemming gegeven voor acties als dat nodig was.

De klankbordfunctie heeft verweerster D vanaf september 2016 steeds vervuld met toestemming van de moeder en op voorspraak van de professionals van de zorginstellingen. Verweerder benadrukt dat dit geen contacten als medewerker van de school waren. De school is daarvoor dan ook niet verantwoordelijk.

In tegenstelling tot wat klager heeft gesteld, heeft de school geen specifieke kennis over een loverboyproblematiek waar C bij betrokken is, aldus het schoolbestuur. In het geruchtencircuit doen soms vage verhalen de ronde dat er in de regio sprake zou zijn van netwerken. De politie doet daarover echter geen mededeling aan de school.

Dat C na twee jaar schoolverzuim plotseling opdook in de Rebound is een gevolg geweest van een persoonlijke actie van de moeder, die via een informeel contact met de teamleider daar een plekje heeft verworven. Formeel gezien had de procedure anders moeten verlopen. Het schoolbestuur erkent dat er tussen de school en de Rebound beter had moeten worden gecommuniceerd.

In de eerste leerjaren van C kende de school nog een papieren leerlingdossier. Na de digitalisering van de leerling gegevens in januari 2013, staat alles wat belangrijk is en niet privacygevoelig is, uitvoerig beschreven in het leerlingvolgsysteem. De problematiek van C verplaatste zich al snel richting het ZAT en daarvan zijn de verslagen niet toegankelijk voor de docenten. Deze verslagen zitten niet in het leerlingdossier.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Verweerders zijn niet ter zitting verschenen. De commissie stelt voorop dat het, om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen, van belang is dat de Commissie volledig kennis kan nemen van de standpunten van partijen. Naast het schriftelijk verwoorden van de standpunten leert de ervaring dat het mondeling toelichten van de standpunten ter zitting om meerdere redenen waardevol is. De zitting kan een bijdrage leveren aan het nader tot elkaar brengen van partijen, aan het kweken van begrip en aan het ophelderen van punten die nog onduidelijk zijn in de stukken. De Commissie betreurt het dan ook dat verweerders niet ter zitting zijn verschenen.

Klager klaagt over de wijze waarop verweerster zijn dochter heeft begeleid zonder de ouders en de school daarbij te betrekken en over te informeren.

De Commissie overweegt dat uit de stukken en het ter zitting besprokene, voldoende aannemelijk is geworden dat klager en de moeder van C op de hoogte waren van de contacten vanaf november 2015 tussen hun dochter en verweerster en, hoewel mogelijk met tegenzin, ook akkoord zijn gegaan met deze contacten en de begeleiding naar de afspraken met de hulpverlening.

De Commissie heeft de klacht van klager zo opgevat dat hij verweerster vooral verwijt dat zij als docent van de school een onprofessionele (vertrouwens)relatie is aangegaan met een leerling van de school. Het niet betrekken en informeren van de ouders heeft vooral betrekking op de periode voorafgaand aan en volgend op het vertrek van C op 4 december 2016.

Ten aanzien van het klachtonderdeel dat betrekking heeft op de begeleiding door verweerster D overweegt de Commissie het volgende. Het is een vaststaand gegeven dat de posities van docent en leerling niet gelijkwaardig zijn. Het is daarom ongewenst dat er een afhankelijkheidsrelatie ontstaat tussen een leerling en een docent. Een docent dient zich dan ook niet op te stellen als hulpverlener van een leerling. Dat is niet zijn of haar rol binnen het onderwijs. Daarvoor zijn binnen en buiten de school andere specifiek deskundige functionarissen aanwezig.

De zienswijze van verweerster en de school is dat er sprake was van een privérelatie die niet met de rol van verweerster als docent te maken heeft.

De Commissie constateert dat in de periode dat de contacten tussen C en verweerster weer tot stand kwamen, verweerster geen functionele relatie had met C (zij was niet haar mentor of docent) en dat C al enige tijd geen lessen meer volgde. Verweerster en C kenden elkaar echter wel via de functionele relatie leerling - docent/mentor. Tot oktober 2012 is zij als mentor intensief betrokken geweest bij de begeleiding van C. Verweerster was op het moment van de aangehaalde contacten ook docent van de school en C was formeel nog altijd een leerling van de school.

Het is de Commissie niet gebleken dat verweerster zich op enig moment bewust is geweest van het spanningsveld dat zou kunnen ontstaan als zij zich zou manifesteren zoals zij heeft gedaan. Ook heeft de Commissie niet kunnen vaststellen dat verweerster haar handelen op de school of door vertegenwoordigers van de school heeft laten toetsen. Naar het oordeel van de

Commissie had het op haar weg gelegen om de school en in het bijzonder de daar aanwezige deskundigen en verantwoordelijken te informeren over de interventies die zij pleegde ten aanzien van een leerling van de school. De Commissie kan verweerders niet volgen in hun zienswijze dat de betrokkenheid van Dgeduid moet worden als een privékwestie.

Voorts overweegt de Commissie dat van een professionele school mag worden verwacht dat zij normen heeft ontwikkeld met betrekking tot de omgang tussen medewerkers en leerlingen. Veel scholen hebben in dat kader ook een gedragscode opgesteld. Niet gebleken is dat de school deze heeft of dat de school en verweerster het handelen van verweerster daaraan hebben getoetst. Ook bij het ontbreken van een dergelijke code mag van een docent verwacht worden dat zij, indien zij privé een vertrouwensrelatie met een leerling opbouwt die zij ook vanuit school intensief heeft begeleid, met collega's en de schoolleiding over het aangaan van deze relatie in gesprek gaat. Het is niet gebleken dat verweerster dit heeft gedaan. Daarmee heeft verweerster zich, gezien de hierboven geformuleerde norm, begeven buiten de grenzen van de professionele standaard die van een medewerker van de school verwacht mag worden. De Commissie is dan ook van oordeel dat verweerster als medewerker van school hierin niet professioneel heeft gehandeld.

Daarnaast is onweersproken gesteld dat verweerster informatie die klager in december aan de heer E heeft verstrekt, heeft doorgespeeld aan C. Ook heeft zij C gemeld dat klager een klacht over haar had ingediend.

De Commissie stelt vast dat verweerster deze informatie niet als privépersoon heeft ontvangen, maar als medewerkster van de school. Door deze informatie vanwege haar vertrouwensrelatie met C, aan haar te verstrekken, heeft verweerster geen onderscheid gemaakt tussen haar diverse rollen. Als medewerkster van de school was er geen reden deze informatie aan C te verstrekken, waarbij de Commissie zich bovendien afvraagt of het in het belang van C was om deze informatie te ontvangen.

Op grond van bovenstaande overwegingen komt de Commissie tot het oordeel dat verweerster haar professionele grenzen niet adequaat heeft bewaakt. De klacht is daarom gegrond.

De school heeft zich achter het standpunt van verweerster gesteld dat de omgang met C een privékwestie betrof. Uit de stukken blijkt niet dat de school zich, al dan niet op grond van een gedragscode, zelfstandig een oordeel heeft gevormd over de vraag of er sprake was van professioneel handelen. Zoals uit bovenstaande overwegingen blijkt, komt de Commissie daaromtrent tot een negatief oordeel.

Naar het oordeel van de Commissie had verweerster de school dienen te informeren over haar vertrouwensrelatie met C, zodat getoetst kon worden of deze binnen de visie van de school over de omgang met leerlingen viel. Dat verweerster dat niet heeft gedaan, is niet alleen haar te verwijten, maar ook de school. Die is immers verantwoordelijk voor het creëren van een cultuur waarbij aandacht is voor een professionele omgang met leerlingen. Onderdeel van een dergelijke cultuur is het besef dat in een situatie als de onderhavige, een docent zijn of haar handelen bespreek- en toetsbaar maakt bij collega's en de schoolleiding. De Commissie weet overigens niet of indien dat wel gebeurd zou zijn, dat – zoals klager stelt – zou hebben moeten leiden tot een andere begeleiding van C door de school.

Het bovenstaande in overweging nemende is de Commissie van oordeel dat de klacht dat de school geen verantwoordelijkheid neemt voor het handelen van verweerster gegrond is. Het is de Commissie niet gebleken dat de school inmiddels stappen heeft gezet om te voorkomen dat een dergelijke situatie in de toekomst nogmaals kan gebeuren. Zij zal hierover een aanbeveling doen.

Volgens klager heeft de school geen adequaat leerlingdossier over zijn dochter bijgehouden. Hij heeft om een kopie van het zorg- en leerlingdossier gevraagd. De ondersteuningscoördinator heeft hem toen een scan van het papieren dossier verstrekt, en daarbij in zijn mail van 31 januari 2017 gemeld dat de mailcorrespondentie veel belangrijker is, maar dat die niet meer op te sporen is. Alleen al uit die mededeling kan worden geconcludeerd dat het leerlingdossier en eventuele koppeling met een zorgdossier met privacygevoelige informatie, niet op orde was. Op dit punt is de klacht derhalve gegrond.

De plaatsing op de Rebound is niet via de school tot stand gekomen, maar via contacten tussen de moeder van C en de Rebound. De Rebound en de moeder hebben de school hier blijkbaar niet over geïnformeerd. Het schoolbestuur heeft verklaard dat de communicatie tussen school en Rebound niet optimaal is geweest. De Commissie gaat ervan uit dat inmiddels stappen zijn gezet om deze communicatielijnen te verbeteren.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht over de begeleiding door verweerster gegrond is.

De klacht dat de school geen verantwoordelijkheid neemt voor de begeleiding door verweerster school is gegrond.

De klacht over de inhoud van het leerlingdossier is eveneens gegrond.

6. AANBEVELINGEN VAN DE COMMISSIE

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van het F aan:

1. ervoor te zorgen dat er binnen de school uitgebreid aandacht wordt besteed aan de gewenste professionele omgang en relatie met leerlingen en
2. hierover zo nodig een gedragscode op te stellen waarin ook is geregeld hoe omgegaan moet worden met eventuele niet-functionele contacten met leerlingen van de school.

Aldus gedaan te Utrecht op 21 juni 2017 door mr. dr. H.G. Warmelink, voorzitter,
drs. W.D. Hajonides van der Meulen en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van
drs. J. van Velzen, secretaris.

mr. dr. H.G. Warmelink
voorzitter

drs. J. van Velzen
secretaris